

Skogliga skattningar av laserdata – produktbeskrivning

Aktualitet 2024-01-15

Innehåll

Skogliga skattningar av laserdata – produktbeskrivning.....	1
Allmän beskrivning	3
Innehåll.....	3
Geografisk täckning	3
Koordinatsystem.....	3
Kvalitetsbeskrivning.....	4
Syfte och användbarhet	4
Tillkomsthistorik.....	4
Underhållsfrekvens.....	4
Datakvalitet.....	5
Beskrivning av lager och fält	5
Tillhandahållande	5
Kartapplikation.....	5
Nedladdning	5
Metadata	6
Förändringsförteckning	6
Kända problem	7

Allmän beskrivning

I produkten ingår sex kartskikt som beskriver volym, grundyta, grundytvägd medelhöjd, grundytvägd medeldiameter och biomassa. Dessa rasterkartor är producerade genom sambearbetning av data från Lantmäteriets nationella laserskanning och provytor från Riksskogstaxeringen (SLU). Kartmaterialet uppdateras periodvis allt eftersom nya laserskanningsdata produceras och algoritmer förbättras. Rastercellerna har en storlek på 10 x 10 meter och för rasterceller där den grundytvägda medelhöjden är lägre än 3 meter har inga skattningar genomförts vilket innebär att deras värden i samtliga kartprodukter är satta till noll (0). Värdena för en rastercell beskriver skogens tillstånd vid tidpunkten för laserskanningen vilken varierar beroende på läge i landet. Se Lantmäteriets hemsida för när ett visst område skannats.

Innehåll

Nedan följer en kort beskrivning av de variabler som ingår i produkten.

Volym

Volymkartan ger ett mått på virkesförrådet i skogskubikmeter per hektar (m³sk/ha). I måttet ingår trädens hela stamvolym ovanför normal stubbhöjd samt topp som bark. Grenar, stubbar och rötter ingår ej.

Grundyta

Grundyta anges i kvadratmeter per hektar (m²/ha). Grundyta är arean av ett tvärsnitt genom stammen, vanligtvis i brösthöjd (1.3 m över marken). Här avses dock grundyta för hela rasterceller, vilket utgörs av samtliga träds grundyta inom en rastercell.

Grundytvägd medeldiameter

Grundytvägd medeldiameter anges i centimeter (cm). Den grundytvägda medeldiametern är ett mått på trädens diameter inom en rastercell där varje träd ges en vikt utifrån sin grundyta, dvs. träd med stor grundyta påverkar medeldiametern mer än ett med liten grundyta.

Grundytvägd medelhöjd

Grundytvägd medelhöjd uttrycks i decimeter (dm) och är framräknad i relation till grundytan. Träd med stor grundyta påverkar medelhöjden mer än ett med liten grundyta.

Biomassa

Biomassa är ett mått som anger volymminnehåll stamved plus grenar och toppar och uttrycks i ton torrsubstans per hektar (ton TS/ha). Stubbar och rötter ingår ej.

Läs mer om de enskilda rasterkartorna på <http://www.skogsstyrelsen.se/skogligagrunddata>

Geografisk täckning

Produkten täcker cirka 409 000 km² av Sveriges yta när den är komplett.

Laserskanning sker löpande och med nuvarande finansiering tar det ca 7 år att täcka Sveriges skogsmark. Den geografiska täckningen för den aktuella versionen av skogliga grunddata redovisas i separat dokument med utbredning på Skogsstyrelsens webbplats.

Koordinatsystem

Plan: EPSG:3006 (SWEREF99 TM)

Höjd: RH 2000

I WMS-tjänsten stöds även koordinatsystemet WGS 84 (4326)

Kvalitetsbeskrivning

Kvaliteten för volym, grundyta, grundtevägd medelhöjd, grundtevägd medeldiameter och biomassa har utvärderats med hjälp av uppgifter från noggrant inmätta skogsbestånd. Utvärderingen visar att kartuppgifternas kvalitet är i nivå eller något bättre än traditionella mätningar med relaskop och höjdmätare.

Generellt gäller att noggrannheten är högst i välskött skog som domineras av barrträd. I lövdominerad skog är kvaliteten något lägre. När laserskanningen genomförts med löv på träden finns en risk för överskattning av volym, biomassa och grundyta på grund av att det ”fastnar” många laserreturer högt upp i trädkronorna. Där laserskanningen genomförts utan löv på träden finns istället en viss risk att värdena är underskattade.

En mer utförlig beskrivning av datakvaliteten för de beräknade värdena finns i dokumentet ”Kvalitetsbeskrivning - skogliga skattningar från laserdata” som återfinns på Skogsstyrelsens webbplats.

Syfte och användbarhet

Syftet med Skogliga grunddata är att öppet och fritt tillhandahålla uppgifter om landets skogar med så god kvalitet att de är till nytta för i första hand skogssektorn. Kartskikten med uppgifter om volym, grundyta, grundtevägd medelhöjd, grundtevägd medeldiameter och biomassa utgör ett underlag för skoglig planering, både ur ett miljö- och produktionsperspektiv. Kartorna kan även användas för planering för många andra ändamål.

Tillkomsthistorik

Regeringen har gett Skogsstyrelsen och Sveriges lantbruksuniversitet i uppdrag att ta fram och distribuera en uppdaterad version av Skogliga grunddata från den nya laserskanning som Lantmäteriet nu genomför av Sveriges skogsmark.

Underhållsfrekvens

Laserskanning vid den andra nationella täckningen (omdrev 2) startade 2018 och beräknas pågå fram till 2024. Därefter påbörjas den tredje nationella laserskanningen.

Laserskanning sker löpande. Efter kvalitetskontroll och godkännande av leverans sker skogliga skattningar från laserdata. Skogliga grunddata produceras 2-4 gånger per år. Varje ny uppdatering (version) innehåller data för nya skannade områden, men kan även innehålla uppdaterade data för områden som karterats redan i tidigare leveranser. Uppgifter om när ett område laserskannades och produktionsstatus för Skogliga grunddata finns i bildtjänsten http://geodpags.skogsstyrelsen.se/arcgis/rest/services/Geodataportal/GeodataportalVisaDatum laserskanning_1_0/MapServer

Vid skogliga skattningar av laserdata produceras aktuella uppgifter om volym, grundyta, grundtevägd medelhöjd, grundtevägd medeldiameter och biomassa. Uppgifterna beskriver tillståndet vid den tidpunkt som laserskanningen genomförts. Datum för laserskanning finns angivet för enskilda 2.5 x 2.5 km rutor.

Då datum för laserskanningen varierar över Sverige och ställer detta krav på användaren att själv utifrån trädslag, ståndortsförhållanden och antal tillväxtsåsonger bedöma tillväxten och räkna fram nya värden för till exempel volym.

Datakvalitet

Kvaliteten för volym, grundyta, grundytavägd medelhöjd, grundytavägd medeldiameter och biomassa har utvärderats med hjälp av uppgifter från noggrant inmätta skogsbestånd. Utvärderingen visar att kartuppgifternas kvalitet är i nivå eller något bättre än traditionella mätningar med relaskop och höjdmätare. Generellt gäller att noggrannheten är högst i välskött skog som domineras av barrträd. I lövdominerad skog är kvaliteten något lägre. När laserskanningen genomförts med löv på träden finns en risk för överskattning av volym, biomassa och grundyta på grund av att det ”fastnar” många laserreturer högt upp i trädkronorna. Där laserskanningen genomförts utan löv på träden finns i stället en viss risk att värdena är underskattade. En mer utförlig beskrivning av datakvaliteten för de beräknade värdena finns i dokumentet ”Kvalitetsbeskrivning - skogliga skattningar från laserdata” som återfinns på Skogsstyrelsens webbplats.

Beskrivning av lager och fält

Beskrivning av rasterdata finns i teknisk beskrivning för produkten:

<https://skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatatjanster/rest/>

Tillhandahållande

Kartapplikation

Produkten finns som ett lager i Skogsstyrelsens e-tjänst Skogens Pärlor.

<https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

Produkten finns som ett lager i Skogsstyrelsens e-tjänst Skogliga grunddata

<https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

Produkten finns som ett lager i Skogsstyrelsens e-tjänst Skador på skog.

<https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/?startapp=skador>

Nedladdning

Produkten tillhandahålls på följande sätt:

- Nedladdning genom FTP
<https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatatjanster/ftp/>
- Nedladdning genom klickbara länkar
<https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatatjanster/nerladdning-av-geodata/>
- Använda i eget GIS som WMS-tjänst
<https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatatjanster/wms---visningstjanster/>
- Direktuppkoppling och nedladdning via REST-API
<https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatatjanster/rest/>
- I Skogsstyrelsens kartapplikationer Mina sidor och Öppna kartan – Skogliga grunddata/Skogens pärlor/Skador på skog
<https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/?startapp=skogligagrunddata>
- Nedladdning vis SLU:s verktyg GET för universitet och högskolor

Metadata

Till produkten finns en ESRI-shapefil med metadata redovisad per 2,5 km indexruta enligt beskrivning nedan. Dokumentet finns på Skogsstyrelsens webbplats.

Fältnamn	Datotyp	Förklaring
Indexruta	String	Identiteten för skanningsområdet enligt Lantmäteriets nomenklatur för indexrutor, dvs. koordinaterna för rutans nedre vänstra hörn samt storleken på rutan i 100-tal meter. Exempel 62600_5500_25. Kan vid behov användas för att koppla ihop metadata från laserskanningen med skogliga grunddata.
LasNamn	String	Namn på den LAZ-fil som använts vid de skogliga skattningarna av laserdata. Namnet innehåller förutom indexruta (t.ex. 62600_5500_25) även information om vilket skanningsblock (t.ex. 19A019) som indexrutan ingår i. Kan vid behov användas för att koppla ihop metadata från laserskanningen med skogliga grunddata.
datum	String	Datum för skanning, t.ex. 20180520. I det fall indexrutan laserskannats vid flera olika datum anges det sista datumet.
Lov_Avlov	Short Integer	Bedömning utifrån datum om området är laserskannat med eller utan löv på träden. 1 = med löv, 2 = utan löv.

Förändringsförteckning

Version	Datum	Orsak samt ändring mot tidigare version
1.0 Beta	2019-10-31	Fastställd version.
1.0 Beta	2019-12-13	Skattningar av två saknade rutor, samt skattning av fyra nya block i Sundsvallsregionen.
1.0 Beta	2020-05-20	Ytterligare block i Sundsvallsregionen, Värmland och södra Sverige. En ruta, 2.5x2.5 km i Värmland saknas och kommer inkluderas i nästa leverans.
1.0 Beta	2020-10-23	Skattningar för nya block, spridda över landet, har lagts till. Tidigare saknade rutor inkluderade. Byte till ny mjukvara.
1.0 Beta	2021-02-19	Skattningar för nya block, spridda över landet, har lagts till.
1.0 Beta	2021-07-02	Skattningar för nya block, spridda över landet, har lagts till.
1.0 Beta	2021-11-17	Skattningar för nya block, spridda över landet, har lagts till. Små förbättringar i urvalet av provytor.
1.0 Beta	2022-05-08	Skattningar för nya block, spridda över landet, har lagts till. Utvärderingen av skattningen har förbättrats och innehåller nu avdelningar från fyra olika skogsbolag (SCA, Holmen, Sveaskog, Stora Enso) och en tillväxts-justering för att avdelningarnas uppgifter ska matcha datumet för laserskanningen.
1.0 Beta	2022-07-01	Skattningar för nya block, spridda över landet, har lagts till. Ett antal äldre block skannade med Terrain Mapper/City Mapper har lagts till.
1.0 Beta	2022-12-01	Skattningar för nya block, spridda över landet, har lagts till.

1.0 Beta	2023-09-01	Skattningar för nya block i Götaland och Svealand har lagts till vilket innebär att södra Sverige nu är komplett.
1.0 Beta	2024-01-15	Alla tillgängliga block skannade under 2023 är skattade.

Kända problem

Version	Datum	Problem
1.0 Beta	2023-09-01	Laserdata har i ett 1.6 x 3.5 km stort område i block 23C023 inte registrerats korrekt vid flygningen.